

Articuli
pitis motibus
parati.

Descriptio
occipitij ossis,
qua prima uer-
tebra articula-
tur.

Prima cerui-
cis uertebrae
descriptio.

illo inclinato, id facile in gyrum ducis. sic etiam si collum fuerit extensum, aut in latum humero
admotum, caput prompte circūagis. Ceterum ut caput uno circumactus motu, quo collum
caret, priuatim donatur: ita collum quoque alterum peculiarem motum, quo in latum ducitur,
sibi uendicat. Caput enim nullum obtinet peculiarem motum, quo in latum inclinatur, sed colli
tantum beneficio motuq; secundario in latum fertur. Quippe nobis denegatum est, caput huic
illius scapulae uel minimum ad mouere, nisi collo illuc ducto. Duobus itaque proprijs motibus
caput donatur, quorum prior, qui flexione ac reflexione perficitur, capitis cum prima ceruicis
uertebra articuli sit beneficio: super primam enim uertebrae caput flectitur, & reflectitur. Po-
sterior motus, quo caput in gyrum ducitur, super secundam ceruicis uertebrae celebratur.
Caput enim simul cum prima ceruicis uertebra, super secundam, ueluti ad axem, circumduci-
tur. Atque haec mea de capitis motibus & articulis est sententia: quae quantum à Galeni decli-
net placitis, promptissime quidem colligis. num autem magis ueritati accedat, ex ossium con-
structione ligamentisq; haec committentibus, & musculis illa mouentibus, discito. Ceterum li-
gamenta & musculos in secundo libro exequar, in praesenti ossa tantum aggressurus, in quo-
rum sermone forsitan quæpiam quoque ligamentorum mentio incidet. Occipitij os ad latera
foraminis dorsali medullae uiam porrigentis, utrinque unum exigit capitulum, magis ad an-
teriorem foraminis sedem, quam posteriorem uergens. Haec capitula, si priorem posterio-
remq; ipsorum sedem spectes, oblonga sunt & arcata, atq; ita prorsus extructa, quasi rotundum
aliquod ossis caput, ut femoris scilicet, quod coxendicis ossi articulat, in duas partes disse-
ctum esset, ac utrinque ad latera foraminis in occipitis ossis incisulpi, una illius capitis pars, re-
posita. Si enim utraque occipitis ossis capitula internis lateribus iuncta singas, ex ambobus ro-
tundum (quanquam interim in homine satis depressum) caput constitui cernes. Quae quum
ita sint, facile constat, utrumque capitulum, uti diximus, oblongum esse, atque interno latere
magis quam externo protuberare, ad eum nimirum modum quo in osse rotundi alicuius ca-
pitis media ac in tota superficie magis prominens pars, procerius, quam partes in orbiculo po-
sitae, extuberat. Haec erunt capitula, quae primae ceruicis uertebrae inarticulari, paulo posterius
scribam. Nunc autem adhuc in occipitij ossis asperitas crassitiesq; expendenda uenit, inter duo
nuper commemorata capitula, in hoc parata ut ualidior efficeretur insertio teretis ligamenti,
dentem secundae uertebrae occipitis ossi colligantis. Haec asperitas interdum adeo insignis ui-
situr, ut tuberculum aliquod dici mereatur, prominens gratia dicti ligamenti, & non nihil etiam
insertionis musculorum collum flectentium nomine. Posterior autem sedes foraminis dor-
salem transmittentis, aspera quoque, sed non adeo ut anterior crassa est, ac etiam ad posteriorem
utriusque capituli regionem, sinus leuiter impressus conspicitur, in hoc paratus, ut cum alio
primae uertebrae sinu utrinque foramen efformaret, quo primū dorsalis medullae neruorum par
procideret. Prima ceruicis uertebra reliquis omnibus dorsii ossibus solidior, densior, sed se-
cundū longitudinem tenuior, & forma à ceteris omnibus plurimū differens est. Foramen namq;
ipsi dorsalis medullae gratia incisum, habet maximū, quod & hic dorsalis sit crassissima. Deinde
ipsius corpus interiori sede exculpitur, & sinum in posteriori sui corporis sede leuiter incisum
ostendit, qui cartilagine incrustatus secundae uertebrae dentem excipit. Corpus enim primae
uertebrae hac ratione cauā, ut dens ille in primā uertebra inibi reponi queat. Ceterum ne pri-
ma uertebra hoc modo in suo corpore exculptra, & corpore propemodū destituta, plus æ quo
imbecillis inualidaq; redderetur processu quodam & tuberculo in anteriori sede augetur, cui-
us beneficio illa crassescit, robustiorq; euadit: praeterquam quod ipsum etiam tuberculum ac-
commodum est suscipiendae insertioni, primi dorsum mouentium musculorum paris. Eiusmo-
di itaque huius tuberculi usus est, non autē in hoc producit, ut nimium capitis flexum pro-
hiberet, caputq; in flexione sustineret: aut in causa esset, ut flexum caput alacrius denuo sursum
& in posteriora reflecteretur, quemadmodum Galenus in quarto de Administrandis dissec-
tionibus parum recte asseruit. Nam (ut nihil hic de capitis motu, super quam uertebrae scilicet
is fiat, dicam) caput nulla ratione eo usque inclinari potest, ut occipitis os id tuberculum con-
tingat, tantum abest ut illo capitis moles suffulciretur. Ceterum prima uertebra ad latera ca-
uitatis, quae secundae dentem admittit, est ualidissima, & crassissima, & utrobique unum osten-
dit sinum, quo sui lateris occipitij ossis capitulum excipitur. Sinus hi utrinque singuli, ut illi
capitulis exquisitē responderent (si priora posterioraq; species) oblongi sunt, & exteriori-
bus lateribus sursum educti, internis uero profundi: non secus profecto, quam si ambo sinus
ex uno rotundo profundoq; sinu essent disiecti. Si enim coxendicis ossis, aut alterius ossis ro-
tundo sinu donati, sinum diuideres, atque utrinque ad primam ceruicis uertebrae, ubi nunc
sinus habentur, unam partem collocares, huius primae uertebrae sinus tibi constituerentur. Vel

si uertebrae sinus simul iunctos fingeres, unicum sinum rotundum profundumq; ex-
efformatum cernereres. Quod tanto manifestius adhuc in prima canum & simiarum
uertebra contueberis, quanto illis animalibus sinus hi altiores profundioresq; ac ca-
pitij ossis extuberantiora acutioraq; obtigerunt. His itaque primae uertebrae sinibus
capitula excipiuntur, atque in illis flectuntur & extenduntur, seu antrorsum retrorsum
sino ducuntur motu. Nulla autē ratione caput huius duplicis articuli auxilio, in late-
quamuis id Galeno Anatomicorum principi tot locis proditum fuerit. Primum na-
moto collo, caput ne tantillum quidem in latera mouere possimus. Et, si caput super
uertebrae in latum ageretur, quis ambigit in eo motu primam uertebrae debere i-
seruari: si modō in motu alterum articuli os oportere semper quiescere, Aristoteles
communi animalium gressu recte demonstrauit. Ut interim taceam Galeni impiet-
rerum Opifici rudem negligentiam turpiter imponit, quum se abunde Opificem ce-
bitatus, tam proluxa praetentione attentum lectorem, & in demonstrandi methodo ex-
desiderat. Quid enim turpius (si modō uerum dicere licet) Naturae, nobis longē qu-
nus est chariori, praeter meritum impingi potuit, quam in dignissimo totius corpo-
lo, extrema oscitantia: Nemo enim ignorat hunc articulum esse illum, qui ne minimo
temporis momento paruam inclinationem sustinet, multoq; minus exarticulationem
tionem, qua homo mox respirationis expers, mutus & absque motu & sensu, tanqua-
neruorum radice, redditur. Quis obsecro articulus totius corporis est, in quo ossis ca-
terius ossis sinu ita mouetur, ut caput non amplius sinum contingat: nullus profecto
quam, si Galeno credimus, capitis cū prima ceruicis uertebra articulus. Ipse enim ca-
articuli beneficio in latum duci arbitrat, in quarto de Administrandis sectionibus as-
sus est, quādo caput in dextrum latum ducitur, dextrum tunc occipitij ossis caput in
uertebrae sinum stringi, sinistram uero caput ex sinistro sinu affurgere: & contra, si qui-
put in sinistram latum inclinatur. Non igitur huic gemino capitis cum prima uertebra
in latum motum, sed flexum reflexumq; tribuamus. neque adeo in Galeni uerba iuren-
tam oscitantiam immenso rerum Autori in praecipuo corporis articulo impuremus: ne-
in Galeni excusationem studeamus comminisci, ab illo motum in latera intellectum,
in gyrum & circumactu fieri dico: neque etiam illum motum super primam uertebrae
cum Iulio Polluce fateamur. Praeter id enim quod Galenus illum motū minime intel-
adeo stupidus esse poterit, ut duo oblonga occipitis ossis capita mutuo distantia, &
mae uertebrae sinus altos, seu profundos, & similiter oblongos subeuntia, circummagi-
turnet. Quis enim unquam circum utriusq; cruribus asseri infixum, circummagi animi
Neque est quod quis Galeno patrocinaturus, occipitis capita sibi depressa singat, atq;
put super primam uertebrae circummagi posse contendat, quum Galenus inter reliqua
capita *negotiosas* nomine nulla unquam dignatus sit, his tantū occipitij capitibus dem-
palsim *negotiosas* (sed non recte admodum) uocat, eo nomine rarum, quae in canibus
quā hominibus occurrit, mucronem insinuans. Huiusmodi itaque capitis cum pri-
bra est articulatio, & aliqua etiā eius uertebrae descriptionis pars. Reliquam autem
quemur, sensim ad alium capitis motum accessuri. Ad exteriora igitur sinum uer-
capitula excipientium latera, prima ceruicis uertebra utrinque unum exigit transuer-
cessum, procerius multo quam ceteri uertebrae ceruicis transuersi processus, ed-
latiusculum, nō tamen aequē in hominibus ac in canibus candatisq; simijs instar alce-
latum. Educuntur autem transuersi primae uertebrae processus insigniū, ut opportuni-
ter reliquos ceruicis transuersos processus, duorum musculorum insertionem singu-
rent. Illis enim processibus priuatim quinta & sexta musculorum caput mouent
inseruntur. Hi processus magno perforantur foramine, per quod arteria & uena
riam petentes feruntur. Ad posteriorem sinum quibus caput inarticulari sedem, sin-
que in prima uertebra exculpitur, illi respondens, quem in occipitij ossis ad posteriori-
tulorum sedem caelatū dixi. Ambo enim sinus, occipitis ossis nimirū & primae uertebrae
uiam praebent primo pari neruorum dorsalis medullae. Canibus uero in prima cerui-
bra non sinus, sed proprium foramen hac elaberi neruo incisum dicitur, quod illis primae
admodum ampla altaq; sit. Ceterum hic hominis uertebrae sinus, etiam ad posteriori-
minis partem pertinet, quo transuersus perforatur processus: ut ita sinus ille non ner-
xat, sed uenae arteriaq; etiam cedat. quas hac caluariam adire paulo prius relatum est.
men scilicet ad radicem capitulorum occipitij ossis exculpitum. Prima ceruicis uer-
teriori processu, seu spina ob hoc inter reliquas uertebrae sola destituitur, quod is al-